

GAZETA TRANSILVANIEI

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe un an 24 cor.; pe 1/2 an 12 cor.; pe 3 luni 6 cor., pentru România și streintate pe un an 40 lei; pe 1/2, an 20 lei.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

Apare seara, în fiecare zi de lucru.

Redacția și administrația: Strada Prundului Nr. 15.

Inseratele se primesc la administrație. Prețul după tarif și învaloid

Manuscrisele nu se înapoiază.

TELEFON Nr. 226.

Sinodul arhidiecezan

Vorbirea de deschidere a Il. Sale Dr. Ilarion Pușcariu arhimandrit și vicar arhiepiscopesc.

Christos a înviat.

Prea stimaților Domni deputați!

În cuvântarea, cu care am onoarea să vă deschid sesiunea Sinodului arhidiecezan din acest an, mi se impune trista datorință de a notifica la locul întâi trecerea la cele eterne a vrednicului nostru Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Mețianu, întâmplată în ziua de 21 Ianuarie a. c. Biserica din Mitropolia noastră și în deosebi preoțimea și credincioșii noștri din Arhidieceză prin acest eveniment fiind dureros alinași, au îmbrăcat haină de doliu și jlesc cu multă întristare, pentru că au pierdut pre bunul lor părinte sufleteș, pre înțeleptul, neobositul cap și conducător al bisericii, care cu distinsale sale calități sufletești, a cărmuit biserica ca Episcop și apoi ca Mitropolit într'un șir frumos de ani, precum la puținii arhieri este orânduit dela D-zeu.

Mitropolitul Ioan Mețianu prin spiritul său de inițiativă, prin stăruința sa de fer și laborozitate admirabilă, a creat pentru biserica mai multe instituții de mare folos în propășirea culturală a poporului român ortodox. El a ridicat prin puterea cuvântului simțul bisericesc și religios, dând exemplu viu și cu fapta despre aceste virtuți creștinești. Iară față de factorii din afară a știut cu înțelepciune și tact să țină cumpăna moderațiunii, după cum au pretins interesele bisericesti.

Mitropolitul Ioan Mețianu și-a asigurat un nume nemuritor și istoria bisericii noastre va înregistra cu laudă numele lui. Vă rog dară, ca și din parte-ne, cari am fost martori ai faptelor și năzuințelor nobile ale adormitului în Domnul, să onorăm memoria lui prin ridicare, zicând: „în veci pomenirea lui“.

În îngrijorarea ce cuprînde sufletele noastre pentru soarta bisericii, să ne punem nădejdea în Dumnezeu, mulțumindu-i mai întâi, că în trecut a apărat și scutit biserica noastră, dăruindu-i buni și distinși conducători, apoi rugându-l, ca și în viitor să o ferească.

Paștile soldaților români din Praga.

Dacă sărbătorile Crăciunului din anul trecut le-au petrecut soldații români din Praga împărțiți după confesiuni, astăzi, spre bucuria noastră, a tuturor, le a fost dat să serbeze cu toții împreună, gr. catolici și gr. ortodocși. Așa a fost bine și înălțător de inimă și preoții români, cari s'au hotărât la pasul acesta merită toată lauda obștei românești.

Spre pasul întreprins au fost însă și aspuclile cele mai favorabile, căci se poate închipui un protector mai bun, un spirit, care închiagă rândurile mai bine, decât abatele Metodiu Zavoral? Sub patronajul abatelui de Strahov, dela „mănăstirea Sinului“, despre care soldații români vor avea ce povesti, întorși fiind pe la căminurile lor, s'a dat sărbătoarea românească în fața unei salistențe numeroase, dornice de a auzi vorbă românească.

În sala cea mare a localului preșchimbă acuma în spital-lazaret — locul, în care în alte dăți se dansează valul — era o mare de capete, la vreo 1200—1500 de soldați români,

de tot răul, spre mărirea numelui Lui, și spre binele și fericirea credincioșilor. Să sperăm că factorul chemat după Statutul Organic, congresul nostru național-bisericesc, luminat de Duhul sfânt, va păși cu trezvie și sfințenie la îndeplinirea celui mai însemnat act în constituția bisericii noastre, care este alegerea Arhiepiscopului-Mitropolit, ca astăzi biserica noastră să iasă din starea excepțională de astăzi și să ajungă în cel mai scurt timp în stare normală, având pre Arhiepiscopul și Mitropolitul său în frunte la conducere.

În ce privește lucrările, cu care Venerabilul Sinod va avea a se ocupa și a le rezolvi în sesiunea actuală, acelea se vor cunoaște din rapoartele generale și speciale ale Conzistoriului arhidiecezan; din acestea rapoarte se va vedea, că pe lângă toate împrejurările grele în cari trăim astăzi, activitatea bisericăscă în Arhidieceză a decurs în mod normal cu excepțiunea cauzei școlare, care a suferit din cauza războiului, fiind chemați un număr însemnat de învățători pe câmpul de luptă, pentru a-și îndeplini datorința către tron și patrie.

Între obiectele ce să aștern cu raport special, țin a face amintire deosebită despre colecta penlințirea unui orfanat de copii orfani, rămași după cei căzuți în războiul mondial. Rezultatul surprinzător de favorabil, la care am ajuns în timpul relativ scurt dela deschiderea colectei, ne încredințează, că ideea acestei instituții culturale și filantropice s'a dat la timp oportun; de aceea a și fost îmbrățișată în toate părțile cu inimă caldă.

Timpurile grele de astăzi și mai ales starea excepțională a bisericii noastre, lipsită de capul și conducătorul ei aduce cu sine, că dacă în timpuri normale P. O. Domni deputați sinodali au fost totdeauna la înălțimea misiunii lor, cu atât mai vărtos astăzi se vor nuzi a contribui cu cunoștințele lor, cu toată sinceritatea și obiectivitatea la pertractarea și regula-

din toate regimentele alătore în Praga și soldații bolnavi, cari au putut să vină până acolo. Vedeați fețe palide, frunți încrețite, ochi cu pleoapele obosite: soldații, cari se întromau încet pe încet de săroaba războiului — apoi fețe sănătoase, pline de bărbăție, cu priviri rezolute: români, cari au să plece în curând pe câmpul de luptă, cu „marș-companiile“ cele mai apropiate.

Dumineca aceasta a Paștilor din Praga n'au să o uite soldații români, cărora le va fi dat să se întorcă pe la vetrele lor — și iată pentru ce: preoții lor militari s'au îngrijit să le ofere hrană sufletească, ca să se simtă, cel puțin cu gândul, la satele lor, în mijlocul consăngenilor lor.

Toată festivitatea a fost pusă la cale de preotul militar: *Laurențiu Curea*, sprijinit fiind de colegii săi *Dr. Emil Habor* și *Nic. Șoșdean*. Toți trei s'au achitat cât se poate de bine de misiunea lor.

Așa e frumos! Preșți cu crucea în frunte!

Programul a fost variat și nu a obosit publicul. Soldații noștri au rămas încântați de cele auzite și văzute.

rea cât mai fericită a agendelor sinodale.

Cu nădejdea în Dumnezeu, că ne va lumina și ne va ajuta în gândurile noastre bune, declar ședința de astăzi și cu ea sesiunea sinodală din acest an de deschisă.

Ziua I-a.

— *Raport special.* —

Sibiu, 30 Aprilie st. n. 1916.

Astăzi la orele 9 a. m. s'a început cu solemnitatea obișnuită serviciul divin în pompoasa catedrală din Sibiu. La stă liturghie a pontificat I. Preacuvioșia Sa părintele Arhimandrit *Dr. Eusebiu Roșca*, asistat de protopresbiterii: *Demetriu Moldovan*, *Dr. Ioan Stroia*, *Dr. Vasile Saftu*, *Lazar Triteanu* și de diaconii: *Dr. Octavian Cos'ea* și *Dr. George Comșa*. Răspunsurile liturgice le-a dat cu multă precizie corul mixt condus de profesorul seminariei *Timoteiu Popoviciu*.

După slăvirea sfinței Liturghii venerabilul Vicar *Dr. Ilarion Pușcariu*, înviat prin o deputațiune compusă din trei domni deputați, să prezintă în catedrală, unde s'a ținut prima ședință și ocupând locul prezidial rostește discursul de deschidere. (Publicat în fruntea ziarului. — Nota Red.) Acest remarcabil discurs ascultat cu toată atențiunea din partea domnilor deputați, a făcut o adănaș impresie. Au fost numiți de notari interinali domni deputați: *Mateiu Voicaru* și *Lazar Triteanu* din cler, iar dintre mireni domni *Dr. S. Dragomir*, *Dr. I. Matel*, *Dr. P. Roșca* și *N. Sulică*. Făcându-se apelul nominal și constatându-se că sunt prezenți 42 deputați, prezidiul declară sinoda capabil de a duce concluze valide.

Se aleg apoi diferite comisii, cărora se distribuie spre studiere rapoartele conzistoriale. Cu aceasta fiind exhaiurată ordinea de zi, prezidentul anunță proxima zi de ședință pe Marți la orele 10 a. m., și închide ședința la orele 12 a. m.

După terminarea ședinții membrii sinodali s'au prezentat în corpore mai întâi înaintea Ilustrității Sale Domnului Arhimandrit și Vicar arhiepiscopesc *Dr. Ilarion Pușcariu*, unde prin rostul deputatului *Nicolae Garoiu* a fost salutat din partea sinodului. Domnul Garoiu în frumoase cuvinte apreciază rodnică activitate a ilustrului bărbat destinat ca în aceste zile grele să conducă viața bisericii noastre. El dorește dela D-zeu putere și viață pentru a putea satisface grelele sale misiuni.

Părintele arhimandrit răspunde cu afabilitate mulțumind domnilor deputați pentru onoarea făcută și în-deamnă la o armonică lucrare întru săvârșirea nimerită a obiectelor ce au a se pertracta.

După aceea s'au prezentat membrii sinodului înaintea Înalt Cuvioșiei Sale arhimandritului *Dr. Eusebiu Roșca* director seminarial. Pentru prima dată este salutat din partea membrilor sinodali noul prelat ca arhimandrit prin deputatul *A. Vlaicu*. Părintele arhimandrit *Dr. Roșca*, plăcut surprins de această nouă manifestățiune de dragoste și alipire, mulțumește d lor deputați pentru felicitările aduse promițând că și de aci înainte toată viața și-o va dedica în interesul bisericii și poporului nostru.

Spre orientare amintesc că în sesiunea aceasta va veni la dezbateri un singur obiect de importanță mai mare și anume: chestiunea înființării orfanatului aici în Sibiu, proiectat de a se deschide în toamna anului viitor.

Rap.

Noul împrumut de războiu.

Guvernul țării a apelat din nou la cetățenii patriei, ca să contribuie la al patrulea împrumut de războiu menit să acopere multele cheltuieli, cari sunt împreunate cu purtarea uriașului războiu, dela a cărui îsbucnire se împlinesc în curând 2 ani.

În fața acestui apel noi toți cetățenii patriei, fără deosebire de naționalitate, confesiune sau clasă avem o singură datorie: să-l urmăm din toate puterile noastre. Precum vitejii noștri soldați își împlinesc cu sfințenie pe câmpul de onoare de douăzeci și două de luni încoace datoria față de Tron și patrie, astfel și noi cei rămași acasă: instituții și corporațiuni publice și particulare, ca și indivizi singuratici avem datoria să contribuim la împrumutul de războiu cu banul nostru, ca țara și viteaza noastră armată să-și poată satisface trebuințele de tot felul, fiind puse la adăpost de orice griji de ordin material.

Poporul nostru, deși nu dispune de bogății materiale, a dat în totdeauna dovadă, că știe să-și împlinescă datoria față de Tron și Patrie. Prin urmare el va ști să

răspundă amăsurat puterilor sale, și de astădată cu însuflețire la apelul țării, pentru ca la timpul său pentru jertfele sale multiple aduse în zilele grele prin cari trecem, să-și primească și bine meritata răsplată.

Episcopii noștri, prin circula-rele călduroase adresate oficiilor parohiale, băncile și ziarele noastre prin apeluri repețite adresate obștei, au lămurit îndeajuns rostul acestui împrumut, rentează acum, că cei vizați să-și împlinescă datoria plă-sându-și banii în același timp cu o bună dobândă în hârțile de stat ale împrumutului de războiu.

Spre a lămuri și din partea noastră obștea românească despre condițiunile favorabile, în cari se poate subscrie la al 4-lea împrumut de războiu, lăsăm să urmeze următoarele amănunte:

Hârțile de stat ale împrumutului sunt de astădată de două feluri: *obligatiuni de rentă* cu interese de 6 la sută și *bonuri de tesaur*, cu interesele de 5 și jumătate la sută. Subscrierile se pot face la oricare dintre băncile noastre, între condițiunile care se vor comunica cu prevenire fiecăruia.

Cursul de emisiune este de 3 feluri: Dacă suma subscrișă se plătește de odată, atunci *cursul de emisiune al rentei de 6%* este, la subscripțiunile făcute din 19 Aprilie — 5 Maiu a. c.: K 97.20; din 5 Maiu a. c. încolo până la închirarea subscripțiunii încluziv, 23 Maiu a. c. K 97.50. Dacă nu se depune prețul deodată, cursul este sub întreaga durată a subscripțiunii K 98.

La *Bonurile de tesaur* asemenea sunt 3 feluri de cursuri de emisiune și anume: Dacă prețul se plătește deodată, atunci în timpul dela 19 Aprilie — 5 Maiu a. c. încluziv, cursul este K 91.90; iar din 5 Maiu — 23 Maiu a. c. K. 92.20. Dacă prețul nu se depune deodată, cursul de emisiune este K 92.60.

Obligatiuni de rentă de 6% se emt în titluri de K 50, 100, 1000, 5000 și 10.000, iar *Bonurile de tesaur* de 5 și jumătate la sută de K 2000, K 5000, K 10.000 și K 50.000. Acestea din urmă se vor răscumpăra, în întreaga lor valoare nominală, fără nici o detragere la 1 Ianuarie 1926.

Dobânda obligațiunilor de rentă 6% se plătește decursiv la 1 Maiu și 1 Noemvrie a fiecărui an, primul cupon având scadența de 1 Noemvrie 1916. Cupoanele bonurilor de tesaur 5 și jumătate la sută sunt scadente la 1 Iunie și 1 Decembrie a fiecărui an, primul cupon la 1 Decembrie 1916.

La subscripțiunile de rentă 6%, ce nu trec peste K 100 trebuie plătită imediat la subscriere întreaga contravaloare a sumei subscrișe. La subscripțiunile, ce trec peste K 100, precum și

Părintele gr. or. *Curea* a învățat și condus corul său cu adevărată pricepere, scoțând bine la iveală cele mai fine nuanțări. A cântat „Dulce soare-al țării mele“, pe lângă imnul casei domnitoare, pe lângă „Christos a înviat“ și „Pe-al nostru steag“, cântate cu acompaniarea muzicii militare a reg. Nr. 2. Toate cântecele au produs mare efect asupra soldaților, cari urmăreau corul când nădușind lacrimile, când râsă-lind cântecele eroice cu aplauze frenetice în eian de însuflețire. Onoare coriștilor, cari și-au jertfit timpul liber, cercetând regulat probele de cor.

Tot părintele *Curea* a fost acela, care a introdus seria cuvântărilor, vorbindu-le la inimă soldaților noștri, cum numai un preot sufleteș adevărat o poate.

Părintelui gr. cat. *Emil Habor*, denumit zilele trecute doctor la universitatea din Cluj, i-a fost încredințată misiunea onorifică de a bineventa pe oaspeții streini. S'a și achitat de oficiul acesta, ținând o vorbire frumoasă, în limba germană.

Părintele gr. or. *Nic. Șoșdean* a multumit în numele românilor abatelui *Metodiu Zavoral* pentru buna-găzduire

și pentru sentimentele, pe cari le nutrește față de noi. Părintelui *Șoșdean* i-a reușit să țîlmăcească frumos și concis ceea ce simte nu numai soldații români, ci obștea întregă românească, față de personalitatea luminoasă a prelatului, precum și față de prof. universitar *Dr. Ion Urban Iarnik*.

Dr. Horia Peira-Petrescu a cedit, pentru ca să aducă variație în program, o lucrare originală — în care își povestește unii peripețiile sale într'un spital din Sibiu. Mulți ochi au lăcrămat, ascultând povestirea aceasta draguță și predicia măduvoasă.

Dar dacă au lăcrămat ochii la vorbire amintite, au lăcrămat din greu la vorbirea abatelui *Zavoral*. Abatele a vorbit românește, dela masa oratorilor, în ornate de gală, cu distincțiile Majestății Sale pe piept. A vorbit atât de pătrunzător, de convins de ceea ce spune și cu o dragoste atât de mare față de noi — încât un apostol n'ar fi putut secera mai multe priviri înțelegătoare și mai multă dragoste din inimile celor adunați. Abatele a pus punctul pe i întregii serbări. Vorbirea abatelui, minunată ca formă și ca conținut, plină de adăncime filozofică și — totuși — accesibilă și pentru mentalitatea

soldaților de rând, a fost punctul culminant al festivității.

Ne-am simțit mândri, o mândrie lipsită de trufie, mândri că avem un protector atât de înțelegător, de mare și de luminat.

Muzica regim Nr. 2 a completat programul cântându-ne și singură câteva cântecce românești — un potpourri, la auzul căruia vedeam cu ochii sufletești pe făcării noștri jucând Călușarul și Băntuța.

„Și erau unii în sală, cari au făcut parte, anii trecuți, în convolul «Junilor» albi din Braşov. Acum nu vor mai puşa cu trescurile «Junii» albi și nici nu vor mai auzi «sfânta sură!»

Aveau alți oaspeți, ca să-i vadă: pe «hînărari» armatei noastre. În fruntea tuturor se afla la serbare Es-calența Sa Feldmareschal-leutnant-ul *Zanantoni*, G. nseral-majorul *Vratislav Pichler* cu familia apoi contie *Wallenstein* cu familia, Colonelul *Pössl*, comandantul reg.-ului Nr. 2, vicecolonelul *Ianos*, profesorul universitar *Dr. Ion Urban Iarnik*, apoi *Căpitanul Borzea*, D-na proteasă *Curea*, locotenenții *Chițja* (cu D-na) și *Licareț*, *Dr. Victor Olu* și mulți alții.

Subscrieți la al 4-lea împrumut de războiu!

In general la subscripțiunile de bonuri de tezaur 5 1/2% plata poate urma și în rate. În cazul acesta însă este a se depune la subscrierea o cauțiune de 10% a sumei subscrise, iar ratele se pot plăti cum urmează: 25% a valorii nominale subscrise cel mai târziu până la 9 Iunie 1916, 25% a valorii nominale subscrise, cel mai târziu până la 28 Iunie 1916 și 25% a valorii nominale subscrise, cel mai târziu până la 8 Iulie 1916. Cu ocazia plății ultimei rate cauțiunea se compensează în rată, resp. se replătește.

Privitor la liberarea depunerilor spre fructificare dela bănci, în scopul subscripțiunii noului împrumut de război, sunt și acum valabile dispozițiile ce s-au fost luat și pus în practică cu prilejul emisiunii împrumuturilor de război anterioare, adică se pot preinde dela bănci în scopul subscripțiunii împrumutului de război depunerile în întregime, — dar pe lângă observarea termenilor de anunț stipulate.

Ministeriul de finanțe își rezervă dreptul de a rescumpăra pe lângă un anunț prealabil de 3 luni, atât obligațiunile de rentă 6%, cât și bonurile de tezaur de 5 1/2% cu valoarea lor nominală.

Eventuala abdicare însă nu poate urma, ce privește obligațiunile de rentă 6%, înainte de 1 Noiembrie 1921, iar ce privește bonurile de tezaur 5 1/2% înainte de 1 Decembrie 1921.

Atât Banca Austro-Ungară, cât și Casa de împrumut pentru război r. u., acordă pe ambele soiuri de titluri împrumuturi lombard până la 75% a valorii nominale, pe lângă dobânda de escont oficială, de prezent cu 5%.

Favorurile acestea rămân în vigoare până la 31 Decembrie 1917. Guvernul însă se va îngriji, ca favorurile acestea să se asigure din partea băncii de emisiune sau a altui institut pe seama celor interesați și pe timpul de după 31 Decembrie 1917, și anume, privitor la bonuri de tezaur până la 31 Iunie 1919, iar privitor la obligațiunile de rentă 6%, până la 30 Iunie 1921.

Plecarea ambasadorului Gerard la Berlin. Biroul de corespondență telegrafică ungar anunță din Berlin:

Ambasadorul Statelor-Unite ale Americii, care fusese primit în audiență la marele cartier general de către împăratul Wilhelm, pleacă astăzi la 2 Maiu înapoi la Berlin.

Situația în Grecia. După cum anunță corespondentul din Atena al agenției «Wo ff», adunarea din Patras a venizeliștilor s-a terminat cu un fișec complet. Venizeliștii au fost întâmpinați cu sălbatică demonstrațiune.

După ce Antanta a deținut în Corfu transporturile destinate pentru Epiru nordic, Epiru a fost cuprins de o foamete atât de mare, încât din această cauză au obvenit și câteva cazuri de moarte. Revolta urlășă a populației în proporții tot mai mari față de această procedură neumană a Antantei.

Paris, 2 Mai: După cum e informat «Petit Journal» se desminte știrea, că chestia trecerii trupelor sârbești peste teritoriul grecesc a luat sfârșit prin răspunsul ministrului-președinte Skudalis, care ar fi respins această cerere a Antantei. Desbaterile în această chestie decurg încă.

Serbaria Inverii au celebrat-o preoții români în trei locuri, ca să poată oferi soldaților români puțința de a lua parte. Păr. Curea a celebrat în capela din parcul expoziției—având muzica mil. a reg. 2 — și garda de onoare a reg. Păr. Dr. Habor în biserică de lângă podul lui Carol al IV-lea. Sf. Salvator, cu muzica mil. a reg. 51 și garda de onoare condusă, între alții și de d. cand. de adv. Păcoșă. Păr. Dr. Sesan cu păr. Șoșdean au slujit în spitalul de rezervă Nr. 2, de peste drum pe «Rudolfinum», celor bolnavi și reconvalescenți.

A fost un moment dureros și înălțător totodată să vezi de coridoarele și în sala spitalului adunându-se bolnavii români să asculte sfânta slujbă în grai românesc.

Toate în tot; românii din Praga au serbat Paștile ca adevărații frați, uitând pe o clipă răurile de sânge și împreunându-și mâinile sub puterea magică a cuvintelor «Christos a înviat».

Corresp.

Operațiunile militare germane.

Buletinul oficial pe ziua de 2 Mai.

Pe câmpul de operații dela vest.

În dimineața spre 1 Mai, la sud dela Loos, o patrulă mai puternică germană condusă de ofițeri, a pătruns prin surprindere în un tranșeu englez, ai cărui soldați, întru cât nu s-au putut salva, au căzut.

În regiunea râului Maas luptele de artilerie s-au întezit.

Activitatea de infanterie pe țărmul stâng al râului Maas s-a restrâns la luptele cu granate de mână la nord-est dela Avocourt, ale patrulilor cari au înaintat la nord. Pe țărmul stâng al râului însă, la sud dela fortul Douaumont și în pădurea Caillette în orele de seară am respins un atac francez într-o luptă de apropiere care a durat mai multe ore. Pozițiile noastre au rămas absolut toate în mâinile noastre.

După cum se comunică ulterior, în 30 Aprilie am împușcat în luptă aeriană câte un avion dușman, unul de-asupra fortului Chauve la vest dela orașul Verdun, iar altul la sud-vest dela Verdun, de-asupra pădurii dela Thierville. Locotenentul Böhke a împușcat eri la Cote de Poivre al 15-lea, iar locot. baron Althau la nord dela fortul St. Michel al 5-lea avion dușman.

La ost și sud-ost și pe câmpul de operații din Balcani.

Nu s-a petrecut vre-un eveniment mai important.

Dimisia ministrului-președinte muntegrecan.

Din Paris se anunță: «Petit Parisien» află din Bordeaux, că ministrul-președinte muntegrecan Muskovici și-a prezentat actul de dimisie. În legătură cu aceasta amintim ziar mai șorle, că însușinutul de afaceri muntegrecan în Roma, Radovici, a fost chemat la Bordeaux.

Tenziunea germano-americană.

Tratativele nu sunt semnate. — Ambasadorul Gerard la masa împăratului — Declarațiile lui Iagow.

— Ce spune Wilson? — Părerile consulului american în București.

»Pester Lloyd« primește dela Berlin următoarea depeșă: »Berliner Lokalanzeiger« comunică: »Tratativele germano-americane nu au ajuns încă la un sfârșit. Ambasadorul Gerard se află tot în cartierul general, unde a primit invitație la masa imperială, având prilej a lua privire în treburi militare.

Din Berlin se telegraflază cu data de 2 Mai:

Comisia bugetară a Reichstagului german și-a început din nou desbaterile. La începutul ședinței secretarul de stat Iagow a declarat, că referitor la însemnătatea chestiei americane, guvernul ar fi dat bucuros deslușiri acum când parlamentul și-a reînscut activitatea; dar chestia n'a ajuns încă la un sfârșit hotărâtor.

Washington 2 Mai. Agenția »Routter« anunță: Cu prilejul deschiderii unui local pentru instrucția surorilor de caritate, Wilson a rostit o vorbire, în care a spus între altele: »Ferească Dumnezeeu ca Statele-Unite să se încurce în vre-un război; dacă însă totuși s'ar întâmpla aceasta, atunci s'ar trezi din visul lor de până acum. Orice om care dubitează în spiritul Nouei Lumi s'a putut convinge, că America își ridică cuvântul numai pentru apărarea umanității.

După cum scrie un ziar din România, consulul Americii în București Wopicka are păreri de tot pesimiste despre conflictul germano-american. El nu crede ca Germania să dea un răspuns satisfăcător Americii și din cauza aceasta nu are nici o încredere în apianarea pacinică a conflictului. Consulul american — spune ziarul amintit — dându-și seama de această stare își va trimite familia, peste Rusia aceeași în America, nevoind ca pe drum să întâmpine eventuale neplăceri.

Comunicatul Höfer.

Buletinul oficial pe ziua de 2 Mai.

În nordul monarhiei și pe Câmpul de operații din Balcani.

Nu s-a petrecut nimic nou.

La granițele italiene.

În luptele date în sectorul Adamello am făcut prizonieri 87 Alpinii. În sectorul Dolomiților Italianii au atacat azi-dimineață pozițiile noastre dela Croda de Ancona și Ruffredo. Ambele atacuri le-am respins.

General de divizie Höfer, locotitorul șefului de stat major.

Locomotive germane pentru România.

După cum sunt informatate ziarele bucovrețene, alături de trecut, peste Brașov, în România, 18 locomotive noui sosite din Germania. Românii a comandat în fabricile germane 10 de locomotive, dintre cari 32 se află în pregătire și la curând vor fi transportate la destinație.

Paștile în spitalele militare din Brașov.

Brașov, Aprilie 1916.

În Sâmbăta »Sf. Inverie« după prânz s'au împărțit, în parcul din fața spitalului de rezervă Nr. 1 din loc, daruri de Sf. Paști aduse soldaților răniți, fără considerare de lege și neam — de către Reuniunea femeilor române din Feldioara. O zi frumoasă de primăvară. Soldații răniți, în cinstoa cărora se făcea această serbare de caritate, unpluseră parcul, în mijlocul căruia, pe o masă decorată cu un deosebit gust și icsușință — merit al neobositei surori de caritate d-ra Virgilia Brarisce — erau aranjate darurile pentru soldați: 250 cozonaci, 500 ouă albe, 250 pachetele cu țigarete și tutun, iar pe seama fiecărui soldat român încă câte-un examen par din »Cartea Soldatului II«, dăruite în număr de 550 pentru spitalele de aici de către Redacția »Gazetei Transilvănice«, 30 bucăți dela d-na Elena Săbădeanu, președinta Reuniunii femeilor din Feldioara, și 20 dela d-na Constanța C. Popovici, cari s'au distribuit în ziua Inverii cu ocaziunea împărțirii Sf. Paști, între soldații din spitalele militare, ce cătră preotul militar Victor Pecurariu, iar a doua zi de Paști, tot de dâns. I la serviciul divin militar în Codlea — garnizoanei de acolo.

La împărțirea darurilor, pe lângă reprezentanța Reuniunii femeilor Române din Feldioara: D-na prez. E. Săbădeanu, vice prez. d-na Sporea, d-ra Pârviu și patru membre ale comitetului Reuniunii femeilor din Feldioara împreună cu secretarul Reuniunii d-l Inverțiu Sporea, — au mai participat d-na M. Baiulescu presidenta »Crucii Roșii« din loc și Prea On. Domn Dr. Tschudi generalul garnizoanei și al spitalelor din loc și-au scuzat absența, ocupai fiind în acel timp.

Preotul militar Victor Pecurariu a salutat reprezentanța Reuniunii femeilor române din Feldioara și publicul prezent, mulțumind în cuvinte calde Reuniunii, pentru frumoasele daruri de Paști, iar inv. Sporea secretarul Reuniunii, reflectând cuvintelor de binevenire prin o vorbire potrivită, prezintă darurile pentru soldați și, conform vechiului obicei, scoțete un ou de Paști cu presidenta Reuniunii donatoare, d-na E. Săbădeanu.

S-a început apoi împărțirea darurilor pentru soldați, iar On. d-ne conțese Mikeș ca presidentă a »Crucii Roșii« din loc și se trimite din partea Reun. femeilor române din Feldioara un frumos buchet de flori și tot astfel primesc și celelalte surori de caritate câte-un mănunchu de flori, în semn de atențiune din partea Reuniunii.

Un participant.

„Serbaria Carpaților“.

Luni, în 1 Mai n. la orele 10 a. m. s-a ținut la toate școlile din patrie »Serbaria Carpaților«, ordonată de ministrul de culte și instrucțiune publică, în scopul rezidirei satelor carpatine pustite de Ruși în iarna anului 1914/15.

Această serbare s'a ținut și la școlile noastre românești din loc; a școlilor medii în sala festivă a liceului, a școlii comerciale superioare în localul ei, iar a școlii centrale primare de băieți și fetițe în sala de gimnastică a școlilor centrale. Vorbirile

de deschidere și disertația despre »Insemnătatea Carpaților« au fost rostite: la școlile medii de d-l prof. Gh. Vătoșan, la școl. comerciale de d-l prof. Andrei Bărseanu. La serbarea școlilor primare vorbirea de deschidere a rostit-o d-l director al școlii de băieți Ștefan Popovici, președintele corpului învățătoresc, iar disertația—pe care vom publica-o în unul din nr-ii viitorii ai ziarului nostru, ca cinosură și pentru alte școli de această categorie— a ținut-o d-l inv. Nicolae Oancea. Afară de aceste două puncte însă, vorbirea de deschidere și disertația, au mai figurat în program și alte puncte și adică, »Marș« și »Antec de primăvară« coruri executate frumos de corul mixt al elevilor, sub conducerea abilită a dlui inv. Nic. Stoicoici, și mai multe declamațiuni, alese și potrivite pentru o astfel de serbare, predate de mai multe eleve și elevi ai școlilor.

De închidere s'a făcut și colecta ordonată: între elevi și elevi și publicul asistent — care putea fi mai numeros. Dela elevii școlii s-au colectat 1854 cor. dela elevii 20— cor. iar corpii învățătoresc și publicul a contribuit cu următoarele sume:

Câte 2 cor: dl Romulus Dogariu, dl inv. suboțier de contabilitate el. I. Dum. Marcea, Elevele Internatului Reun. Fem., directoara Internatului A. Broșteanu, dnoara L. Popescu, V. Roncea, dnoara inv. Tullia Găvruc, directorii școlari Ștefan Popovici și Grig. Popescu, învățătorii C. Mușlea, I. Baboș și St. Bălanescu.

Câte 1 cor: inv. în pensiune C. Mușlea, Z. Butnariu, inv. în pens. în Calbor Vas. Ramba, dna R. N. Oancea, E. Suliță, M. N. Bădițoiu, E. Răsnovean, D. Nolan, și învățătorii N. Furnică, Aurel Popovici, N. Oancea, N. Stoicoici și G. Govna.

Câte 40 fil: O. Pinciu și N. Șelar.

Câte 30 fil: N. Bădițoiu.

Câte 20 fil: E. Blădeșean, E. Șelar, M. Mămulea, M. Nistor, El. Vușmuc, M. Lupșan și G. Popovici.

În total 3950 cor. iar la olată, cu colecta elevilor și elevelor: 78.04 cor.

ȘTIRI.

3 Mai n. 1916

† Nicu Gane. O tristă veste ce ne-o aduc ziarele din Tară, cătră închisiera numărului de azi al foii noastre, ne impune dreapta și dureroasa datorie de a mai încadra în negru încă un mare nume: Nicu Gane. O boală neașteptată a curmat viața bătrânului moldovean, care prin scrisul lui a îmbogățit cu giuvăre neperitoare literatura românească.

Spațiul scurt nu ne permite ca în numărul de azi să cuprindem și să apreciem activitatea și viața marelui dispărut, pe care îl deplângem împreună cu întreg neamul, care prin moartea lui Nicu Gane pierde pe încă unul din marii îndrumători ai generației trecute.

Descoperire arheologică. Dl Al. T. Dumitrescu, secretarul societății istorice românești, a vizitat muzeul d-lui Vasile I. Cotov din Hârșova, în care a descoperit două pietre antice găsite în localitate, care constituiesc dovezi nouă pentru teza susținută de dl Dumitrescu, că podul lui Traian n'a existat la Turnu-Severin, ci la Căplădar, satul de astăzi Calachioi, situat între Hârșova și Cernavoda. Pe una din acele pietre se găsește gravate numele împăratului Traian și al lui Quintus Flavius, guvernorul Moeziei din anul 103, pe cealaltă se găsește inscripția următoare: Legiunea I. italică.

Problema Serbiei. O telegramă a lui «N. Fr. Pr.» din Lugano reproduce voci de presă rusești asupra călătoriei lui Pasiel.

«Rieci» «Novoje Vremia» și «Birzevia Viedomosti» priveac călătoria lui Pasiel la Petersburg ca închelarea voiajului făcut la Roma, Paris și Londra în scopul rezolvării problemei reconstituirii Serbiei. După «Rieci» problema este ușor de rezolvat în sens etnografic, nu însă tot așa și în realitate. Întă de toate soluția atâră de efectul victoriei aliaților în Europa și special în Balcani. «Novoje Vremia» este îngrijată de problema slavilor de sud și se întreabă dacă peste tot mai există o chestie sud-slavă?

Ajutorul rus pentru francezi. Din Berna 1 se comunică lui «N. Fr. Pr.» că la Marsilia a sosit al treilea transport de trupe rusești.

Un raport oficios englez asupra situației în Irlanda. Situația în Dublin este mult mai satisfăcătoare. În țară rămâne încă mult de făcut, ceea ce re clamă timp dar câștigul com. d. r. speră să câștige revolta este suf. a. 707 pers. are între cari și o contă. Marziour au fo-t arestate.

Rebelii sunt încă în posesiunea localității Ennescorthy. Din Wexford a pornit un detașament compus din cavalerie, infanterie și artilerie, împotriva revoluționarilor din Ennescorthy.

Telefonie fără fir pe o întindere de peste 9000 chlm. Cunoscutul inventator rus M. I. Pupin, care trăiește în America a reușit să construiască legătură de telefon fără sârma pe o distanță de mai mult de 9000 kilometri. Aceasta ar corespunde circa unei depărtări dela Newyork până la Berlin, astfel ca prin noua descoperire se deschide posibilitatea unei comunicațiuni telefonice fără fir între orașele capitale ale Europei.

Cravata fistichie. »L'Œuvre« poartesteste: într-un compartiment al trenului dintre Passy și Saint-Lazare ședeau cinci persoane. Patru erau în doliu: un moșneag cu ochii adânciți de nemărginite suferințe, vecinul său de a dreaptă purta la braț o bandolieră cerată, și la guler o cravată de același culoare. În colțul vagonului — în fața mea și a fratelui meu, cari și noi sunăm doliu — ședeau al cincilea pasager. El singur avea o cravată albăstră cu picățelele gălbui. Noi toți cețialași priveam la el cu un fel de invidie: după 20 de luni de război, să mai poți purta cravată fistichie... Ce noroc!...

Pasiel în Petersburg. După cum se anunță din Haga, ministrul-președinte sârb, Pasiel, a sosit în Petersburg.

Anglia în necaz. Sub acest titlu »Fester Lloyd« aduce un articol dela I. C. din care reținem următoarele: »În împătrita aliații Anglia este puterea motrice, care lucrează pentru perpetuarea războiului. Rusia este bătută, și ceea ce privește Franța, evenimentele cele mai recente au dat indicii, că numai promisiuni obligatoare din partea guvernului englez de a-i da cât mai curând abundant sucera militar au putut determina republica franceză la încordarea aproape suicidă a ultimelor ei, forțe în fața loviturilor germane dela Verdun.

Anglia însă a ajuns acum într-o situație îngrijitoare. Derute militare, desagremente internaționale și complicațiuni interne, toate împreună îi pa-altează forțele de acțiune, încă câteva lovituri ale sortii, și în imperiul britanic va trebui să se pronunțe o mai vie înțelegere pentru marea valoare ce revine unei relațiuni a păcii.

Să fotografieze 5 milioane de oameni, a fost însărcinat un fotograf mareț și de către autoritățile germane din Polonia. Monstruoasa comandă s'explică așa, că este vorba de fotografiarea întregii populații din teritoriile Poloniei rusești ocupate de germani în scopul liberării de pașapoarte. Fotograful a și plecat cu o droaie de ucenici să ia chipurile sumedeniei de oameni din cari poate o bună parte nu s'au văzut până acum chipul de cât în oglindă. Se comunică, că 4 milioane sunt deja prinse pe placă; căci lucrarea trebuie dată gata până la sfârșitul lui Iunie.

Omnia-Kino. Program pentru Joi și Vineri în 4 și 5 Mai 1916. Din America în Europa, în aeroplan, umorească în 4 acte, Secretul Castelului de »Richmond« dramă detectivă în 4 acte, Cucerirea Comandantului, comedie în 1 act.

Reprintat: Tip. & Măreștanu: Branisco & Comp. Redactor responsabil: Ioan Luca

De Vineri în 5 Maiu se vinde în Strada Spitalului Nr. 66 un vâșcon cu vase de porcelan Karlsbad colorate, aurite și albe. Tot felul de vase pentru restaurant și cafenele.

1-2
Subscrieți la al 4-lea împrumut de război.